

СТАНОВИЩЕ

От проф. Иванка Костова Стамболова, дм

На основание Заповед на Ректора на Медицинския университет – Варна, № Р 109-508/29.11.2023. , избрана и определена да изготви становище на дисертационния труд на

Станислава Милчева Мавродинова

– редовен докторант в Катедрата „Здравни грижи“ при

Медицински университет - Варна

На тема:

«Повишаване на информираността относно радиационния риск при медицинска диагностика и терапия»

За присъждане на образователна и научна степен „доктор“; област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт; професионално направление 7.4 Обществено здраве; научна специалност „Управление на здравните грижи“

С научни ръководители: доц. Анна Георгиева, д.оз. и доц. Веселина Славова, д.ф.

Кратка професионална биография на докторанта

Станислава Мавродинова е дипломирана в МК Пловдив през 1999 г. по специалността „рентгенов лаборант“. Работила последователно по специалността си в Отделение по образна диагностика във ВМА болница и МБАЛ „Света Анна“, ДКЦ 1 „Св. Клементина“ и МДЛ „Русев-ЕООД“ - гр. Варна. От 2009 г. тя е преподавател в МК на МУ Варна, УС „рентгенов лаборант“, а от 2020 г. до момента е асистент на същото място. През 2003 г. е дипломирана по специалността „Социални дейности“ на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, бакалавърска програма, а през 2008 г., завършва първа магистратура по „Обществено здравеопазване в МУ „проф. д-р П. Стоянов“ гр. Варна. През 2014 г. получава диплом за втора магистърска степен по „Управление на здравните грижи“ в същия университет. От 2021 г. Мавродинова придобива специалност по „Обществено здравеопазване“. Има множество участия в проекти и научни форуми, 14 публикации и преподавателска дейност – води учебно-практически занятия, учебна практика и преддипломен стаж на студенти от специалността „рентгенов лаборант“.

Актуалност на темата

Авторката е избрала актуална и интересна тема. Проблематиката, свързана с дейността на рентгеновите лаборанти при участието им в медико-диагностични и терапевтични процедури, като част от системата на здравните грижи и общественото здраве е изключително важна и съществена по отношение обезпечаване на информираността на пациентите. Темата има своята актуалност и приложимост в настоящите условия на непрекъснато нарастващи изисквания към прилагането на йонизиращото лъчелечение, дейност, стандартизирана в европейски и световен мащаб. Важен аспект в темата са зачитането на правата на пациента и неговото право на информирано съгласие за всички лечебни и диагностични процедури, които касаят неговият живот и здраве. Поради тези причини считам, че разработената тема е изключително полезна и актуална.

Съответствие с чл.61(3) от Правилник за развитието на академичния състав в МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов”- Варна от 21.11.2022г. „Изисквания към дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор”. Дисертацията отговаря на изискванията за структурата на този вид трудове. Представеният дисертационен труд е в обем 191 стандартни страници и съдържа: три глави, изводи и препоръки, приноси и приложения. Използваната литература е от 279 източника –от които 49 на кирилица и 230 на латиница. Работата е онагледена с 3 таблици и 74 фигури. Съдържа четири приложения.

Литературен обзор

В глава ПЪРВА авторката прави задълбочен литературен обзор по темата. Той е достатъчно обширен и обхваща около 35% от дисертационния труд.

Независимо от развитието на науката във връзка с рентгеновите изследвания и диагностични процедури, ползващи източници на йонизиращи лъчения, и множеството научни проучвания, ефективната практическа реализация на процеса на информиране на пациентите и медицинските специалисти относно тези процедури все още се сблъсква с редица предизвикателства. В литературния обзор Мавродинова прави задълбочен и професионален анализ на съвременните проблеми с рентгенови изследвания при които се ползват йонизиращи лъчения. Представени са изследвания от редица страни, анализирани са стандарти и практика, прилагани в България и редица други страни. Изведени са логични изводи от обзора, според които е необходимо е оптимизиране на организацията, документирането и систематизирането на информацията, свързана с радиационния риск при медицинска диагностика и терапия в Република България. Установените от авторката проблеми включват липса на стандартизация, непълна информация, различен език и подход, както и ограничения по отношение на правото на съгласие и отказ. Провеждането на научни изследвания като настоящото, са насочени към изясняване на възможностите за подобрене на участието на рентгеновите лаборанти в процеса на информиране и

получаване на информирано съгласие от пациентите за рентгенови изследвания и диагностични процедури, използващи източници на йонизиращи лъчения.

Методика и методология на изследването

Във ВТОРА глава е представена методиката на проучването. Целта е формулирана точно и ясно. Посочени са осем релевантни на целта задачи и пет изследователски хипотези. Използвани са разнообразни и допълващи се методи, за да се постигне по-голяма обективност на получените резултати. В работата проличава компетентността на авторката по отношение познаването на социално-медицинските и педагогически подходи за научна работа. Проведено е собствено социологическо проучване с три групи респонденти - пациенти, рентгенови лаборанти и лекари. Големината на извадката е от 370 лица, което отговаря на изискванията на такъв вид научно изследване. Методиката е изчерпателна и отговаря на изискванията за дисертационен труд. Събраните и обработени материали, както и последователността на провеждане на проучванията в дисертацията са прецизно и точно описани и позволяват ясно разбиране на същността на извършените изследвания.

Анализ на резултатите от изследването

В глава ТРЕТА е представен анализ на резултатите от проведеното проучване на различните групи респонденти. Авторката демонстрира аналитичност при идентифициране и дискутиране на получените данни. Анализът е ясно свързан с формулираните хипотези и научни въпроси, които формират част от изложения изследователски проблем.

Авторката правилно интерпретира емпиричните резултати и представя с подходящ графичен и табличен анализ данните от проучването. Получените резултати са синтезирано представени в обосновани и добре формулирани ***десет извода и 3 групи препоръки.***

В глава ЧЕТВЪРТА са представени иновативни инструменти и модели за повишаване информираността на медицинските специалисти и пациентите, относно риска от йонизиращи лъчения в хода на медицински диагностични и терапевтични процедури, които са ***разработени от автора.***

Формулирани са пет теоретико-познавателни приноса и три с практико-приложен характер. Представеният книгопис е по азбучен ред и отговаря на изискванията.

Целият дисертационен труд е написан на правилен литературен език. Приложените фигури и таблици са достатъчно информативни и отговарят на текста.

Към представеният ми за становище научен труд, считам за приоритетни следните приноси:

1. Създаден е авторски модел за унифициран формуляр за информирано съгласие на пациент при диагностични и терапевтични процедури с йонизиращо лъчение;
2. Създаден е авторски модел за Радиационен паспорт за индивидуална доза при облъчване на пациента;
3. Разработена е Многофакторна рамка на процеса на получаване на информирано съгласие, съобразена с нормативната уредба на Република България и приложима за всички рентгенови изследвания и диагностични процедури.

Автореферат Представеният автореферат е в обем от 77 страници и отговаря на изискванията изцяло.

Дисертантката е представила и две научни публикации, които съдържат части и резултати от дисертационния труд.

Съответствие с критериите на нормативната уредба за придобиване на ОНС „доктор“

В заключение считам, че представеният от Станислава Минчева Мавродинова дисертационен труд на тема „Повишаване на информираността относно радиационния риск при медицинска диагностика и терапия“ представлява задълбочен труд върху актуален проблем и има теоретичен и практико-приложен характер за подобряване на здравните грижи и информираността на пациентите при диагностични и терапевтични процедури с йонизиращо лъчение. Работата покрива напълно изискванията за Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав в МУ Варна. Дисертационният труд е придружен от декларации за оригиналност на извършените изследвания и извършена проверка за сходство в системата iThenticate, която установява 13% сходство с интернет източници, което потвърждава, че трудът е самостоятелно авторско творчество на докторанта.

Във връзка с гореизложеното и в съответствие на постановките на „Закона за развитие на академичния състав в Република България“ и Правилника за развитие на Академичния състав на МУ–Варна, давам **положителна** оценка и препоръчвам на членовете на Научното жури да присъдят на Станислава Минчева Мавродинова **образователна и научна степен “Доктор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, по професионално направление 7.4. Обществено здраве и научна специалност, „Управление на здравните грижи“.**

13.01.2024г.

проф. И. Стамболова, дм

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679